

EKSPERTYZA – Sektorowej Rady ds. kompetencji w sektorze motoryzacyjnym (z
uwzględnieniem elektromobilności)

Dot. Podziału sektorowego zawodów uwzględniającego zawody wspólne dla wielu branż

Podstawa prawna:

- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego,

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24.12.2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

1. Geneza ekspertyzy:

Zawody szkolnictwa branżowego przyporządkowano do 32 branż, uwzględniając zg. z założeniami rozporządzenia specyfikę umiejętności zawodowych lub zakres, w jakim te umiejętności są wykorzystywane podczas wykonywania zadań zawodowych. Branże w rozporządzeniu uporządkowano według kolejności alfabetycznej odpowiednio:

- 1) branża audiowizualna (AUD);
- 2) branża budowlana (BUD);
- 3) branża ceramiczno-szklarska (CES);
- 4) branża chemiczna (CHM);
- 5) branża drzewno-meblarska (DRM);
- 6) branża ekonomiczno-administracyjna (EKA);
- 7) branża elektroenergetyczna (ELE);

- 8) branża elektroniczno-mechatroniczna (ELM);
- 9) branża fryzjersko-kosmetyczna (FRK);
- 10) branża górniczo-wiertnicza (GIW);
- 11) branża handlowa (HAN);
- 12) branża hotelarsko-gastronomiczno-turystyczna (HGT);
- 13) branża leśna (LES);
- 14) branża mechaniczna (MEC);
- 15) branża mechaniki precyzyjnej (MEP);
- 16) branża metalurgiczna (MTL);
- 17) branża motoryzacyjna (MOT);
- 18) branża ochrony i bezpieczeństwa osób i mienia (BPO);
- 19) branża ogrodnicza (OGR);
- 20) branża opieki zdrowotnej (MED);
- 21) branża poligraficzna (PGF);
- 22) branża pomocy społecznej (SPO);
- 23) branża przemysłu mody (MOD);
- 24) branża rolno-hodowlana (ROL);
- 25) branża rybacka (RYB);
- 26) branża spedycyjno-logistyczna (SPL);
- 27) branża spożywcza (SPC);

- 28) branża teleinformatyczna (INF);
- 29) branża transportu drogowego (TDR);
- 30) branża transportu kolejowego (TKO);
- 31) branża transportu lotniczego (TLO);
- 32) branża transportu wodnego (TWO).¹

W ramach wskazanych powyżej branż w każdej z nich wyodrębniono zawody, które odpowiadają tylko jednej branży. Dla przykładu w ramach branży motoryzacyjnej (MOT) wskazano odpowiednio 6 zawodów:

- 1) Blacharz samochodowy (symbol cyfrowy zawodu: 721306),
- 2) Elektromechanik pojazdów samochodowych (symbol cyfrowy zawodu: 741203)
- 3) Lakiernik samochodowy (symbol cyfrowy zawodu: 713203)
- 4) Mechanik motocyklowy (symbol cyfrowy zawodu: 723107)
- 5) Mechanik pojazdów samochodowych (symbol cyfrowy zawodu 723103)
- 6) Technik pojazdów samochodowych (symbol cyfrowy zawodu 311513)

Warto zaznaczyć w tym miejscu, iż powyższe zawody identyfikują jedynie obszar eksploatacji pojazdów samochodowych, brak jest tutaj zawodów innych niż zawody związane bezpośrednio z naprawą i diagnostyką pojazdów samochodowych. Jednak w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w sektorze motoryzacyjnym, bez względu na to, czy jest to działalność serwisowo-naprawcza, czy np. działalności z obszaru produkcji części lub komponentów do budowy pojazdów samochodowych zakres uniwersalnych stanowisk związanych z działalnością gospodarczą jest bardzo szeroki i obejmuje zawody związane m.in. z zarządzaniem, zakupami, sprzedażą, księgowością itp.

2. Uzasadnienie do wprowadzenia zmian:

---

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego
Polska Izba Motoryzacji
ul. Grażyny 13, 02-548 Warszawa
tel. 22 646 08 18
<http://radasektorowa-motoryzacja.pl/>

W ramach podziału zawodów szkolnictwa branżowego wyodrębniono zawody przypisane do branż zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Podział działalności gospodarczych prowadzony jest natomiast na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24.12.2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

W ramach obowiązujących przepisów prawa najczęściej stosowaną identyfikacją dla podmiotów gospodarczych, które mogą zostać sklasyfikowane i przypisane np. do danych branż jest wspomniana wyżej klasyfikacja PKD. Klasyfikacja ta nie jest wolna od wad i nie jest idealnym rozwiązaniem identyfikującym przedsiębiorstwa w obszarze danej branży, jednak chcąc wskazać złożoność podziału sektorowego uwzględniającego zawody wspólne dla wielu branż posłuży w poniższej analizie, jako przykład wyodrębnienia zawodów dla sektora motoryzacyjnego. Ujęte w analizie zawody są to zarówno zawody zidentyfikowane jako branża motoryzacyjna, ale również zawody wykraczające poza identyfikowane jako MOT w rozporządzeniu MEN. W zależności bowiem od rodzaju działalności oraz jej zakresu pracodawcy wskazywać mogą zapotrzebowanie na absolwentów szkół o kierunkach, których kompetencje pokrywają się z zidentyfikowanymi zadaniami zawodowymi dla danych stanowisk pracy występujących w danym zakładzie pracy. Biorąc pod uwagę obszary działalności branży motoryzacyjnej obejmującej w głównej mierze:

- obszar produkcji części, komponentów, podzespołów i zespołów wykorzystywanych w budowie pojazdów samochodowych, a także obszar budowy pojazdów samochodowych oraz
- obszar naprawy i diagnozowania pojazdów samochodowych,

wskazano poniżej listę zawodów, których zestawy efektów kształcenia, w tym umiejętności i kwalifikacje pokrywają się z zapotrzebowaniem na absolwentów w sektorze motoryzacyjnym.

Lista zawodów zidentyfikowanych dla sektora motoryzacyjnego:

Symbol cyfrowy zawodu oraz nazwa zawodu
311103 Technik analityk
311303 Technik elektryk
311408 Technik elektronik
311410 Technik mechatronik
311504 Technik mechanik
311513 Technik pojazdów samochodowych
311603 Technik technologii chemicznej
311704 Technik hutnik
311705 Technik odlewnik
311909 Technik automatyk
311925 Technik technologii szkła
311926 Technik technologii wyrobów skórzanych
311929 Technik chłodnictwa i klimatyzacji
311932 Technik włókiennik
311944 Technik ceramik
331403 Technik ekonomista
333107 Technik logistyk
333108 Technik spedytor
351103 Technik teleinformatyk
351203 Technik informatyk
352203 Technik telekomunikacji
411004 Technik prac biurowych
431103 Technik rachunkowości
432106 Magazynier-logistyk
522301 Sprzedawca
522305 Technik handlowiec
721104 Modelarz odlewniczy

721301 Blacharz
721306 Blacharz samochodowy
722101 Kowal
722204 Ślusarz
722307 Operator obrabiarek skrawających
723103 Mechanik pojazdów samochodowych
723107 Mechanik motocyklowy
723310 Mechanik-monter maszyn i urządzeń
731102 Mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych
731103 Mechanik precyzyjny
741103 Elektryk
741201 Elektromechanik
741203 Elektromechanik pojazdów samochodowych
742117 Elektronik
742118 Mechatronik
742202 Monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych
753402 Tapicer
812107 Operator maszyn i urządzeń odlewniczych
812121 Operator maszyn i urządzeń hutniczych
814209 Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych
818115 Operator urządzeń przemysłu ceramicznego
818116 Operator urządzeń przemysłu szklarskiego
932916 Pracownik pomocniczy mechanika
932917 Pracownik pomocniczy ślusarza

Powyższe zawody przypisane zostały w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego do wielu różnych branż,

jednak wskazać należy, że absolwenci wyżej wskazanych kierunków znajdują bezpośrednie zatrudnienie na stanowiskach pracy w branży motoryzacyjnej. Możliwe jest również przygotowanie szerszej analizy przyporządkowującej zawody bezpośrednio do poszczególnych PKD. Poniżej przedstawiono wybrane kody PKD odpowiadające prowadzonej w ramach branży motoryzacyjnej działalności, które posłużyły wyodrębnieniu ww. zawodów: *22.11.Z Produkcja opon i dętek z gumy; bieżnikowanie i regenerowanie opon z gumy, 22.19.Z Produkcja pozostałych wyrobów z gumy, 22.21.Z Produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych, 22.22.Z Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych, 22.29.Z Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych, 23.11.Z Produkcja szkła płaskiego, 23.12.Z Kształtowanie i obróbka szkła płaskiego, 23.13.Z Produkcja szkła gospodarczego, 23.19.Z Produkcja i obróbka pozostałego szkła, włączając szkło techniczne, 23.20.Z Produkcja wyrobów ogniotrwałych, 23.43.Z Produkcja ceramicznych izolatorów i osłon izolacyjnych, 23.44.Z Produkcja pozostałych technicznych wyrobów ceramicznych, 23.49.Z Produkcja pozostałych wyrobów ceramicznych, 24.20.Z Produkcja rur, przewodów, kształtowników zamkniętych i łączników, ze stali, 24.31.Z Produkcja prętów ciągnionych na zimno, 24.32.Z Produkcja wyrobów płaskich walcowanych na zimno, 24.33.Z Produkcja wyrobów formowanych na zimno, 24.34.Z Produkcja drutu, 24.51.Z Odlewnictwo żeliwa, 24.52.Z Odlewnictwo staliwa, 24.53.Z Odlewnictwo metali lekkich, 24.54.A Odlewnictwo miedzi i stopów miedzi, 24.54.B Odlewnictwo pozostałych metali nieżelaznych, gdzie indziej niesklasyfikowane, 25.11.Z Produkcja konstrukcji metalowych i ich części, 25.29.Z Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych, 25.61.Z Obróbka metali i nakładanie powłok na metale, 25.62.Z Obróbka mechaniczna elementów metalowych, 25.72.Z Produkcja zamków i zawiasów, 25.73.Z Produkcja narzędzi, 25.91.Z Produkcja pojemników metalowych, 25.93.Z Produkcja wyrobów z drutu, łańcuchów i sprężyn, 25.94.Z Produkcja złączy i śrub, 25.99.Z Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana, 26.11.Z Produkcja elementów elektronicznych, 26.12.Z Produkcja elektronicznych obwodów drukowanych, 27.11.Z Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów, 27.12.Z Produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej, 27.20.Z Produkcja baterii i akumulatorów, 27.31.Z Produkcja kabli*

światłowodowych, 27.32.Z Produkcja pozostałych elektronicznych i elektrycznych przewodów i kabli, 27.33.Z Produkcja sprzętu instalacyjnego, 27.40.Z Produkcja elektrycznego sprzętu oświetleniowego, 27.90.Z Produkcja pozostałego sprzętu elektrycznego, 28.12.Z Produkcja sprzętu i wyposażenia do napędu hydraulicznego i pneumatycznego, 28.13.Z Produkcja pozostałych pomp i sprężarek, 28.14.Z Produkcja pozostałych kurków i zaworów, 28.15.Z Produkcja łożysk, kół zębatach, przekładni zębatach i elementów napędowych, 28.30.Z Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa, 28.41.Z Produkcja maszyn do obróbki metalu, 28.49.Z Produkcja pozostałych narzędzi mechanicznych, 28.96.Z Produkcja maszyn do obróbki gumy lub tworzyw sztucznych oraz wytwarzania wyrobów z tych materiałów, 28.99.Z Produkcja pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana, 29.10.A Produkcja silników do pojazdów samochodowych (z wyłączeniem motocykli) oraz do ciągników rolniczych, 29.10.B Produkcja samochodów osobowych, 29.10.C Produkcja autobusów, 29.10.D Produkcja pojazdów samochodowych przeznaczonych do przewozu towarów, 29.10.E Produkcja pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli, 29.20.Z Produkcja nadwozi do pojazdów silnikowych; produkcja przyczep i naczep, 29.31.Z Produkcja wyposażenia elektrycznego i elektronicznego do pojazdów silnikowych, 29.32.Z Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli, 30.40.Z Produkcja wojskowych pojazdów bojowych, 30.91.Z Produkcja motocykli, 33.11.Z Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych, 33.12.Z Naprawa i konserwacja maszyn, 33.13.Z Naprawa i konserwacja urządzeń elektronicznych i optycznych, 33.14.Z Naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, 33.17.Z Naprawa i konserwacja pozostałego sprzętu transportowego, 45.11.Z Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek, 45.19.Z Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli, 45.20.Z Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli, 45.31.Z Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli, 45.32.Z Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli, 45.40.Z Sprzedaż hurtowa i detaliczna motocykli, ich naprawa i konserwacja oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna części i akcesoriów do nich

3. Wnioski z ekspertyzy dot. wskazania do dokonania podziału sektorowego zawodów uwzględniających przenikalność z więcej niż jedną branżą

Częstym problemem zgłaszanym przez pracodawców jest brak możliwości łatwej identyfikacji kierunków kształcenia odpowiadającym potrzebom branży. Sektor motoryzacyjny jest tutaj doskonałym przykładem. Wskazanie zawodów branży motoryzacyjnej (MOT) w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego jednoznacznie ogranicza się jedynie do zawodów z obszaru eksploatacji pojazdów, związanych bezpośrednio z naprawą i diagnostyką pojazdów samochodowych. Rekomenduje się zatem rozważenie wyodrębnienia zawodów uniwersalnych dla kilku branż takich jak np. technik prac biurowych, technik rachunkowości, technik ekonomista, które to zawody posiadają dużą zatrudnialność w wielu branżach. Nowa metodologia spojrzenia na zawody pozwoli pracodawcom w lepszy sposób identyfikować potencjalnych przyszłych pracowników, a co się z tym wiąże bardziej angażować się również w proces kształcenia uczniów na etapie szkoły średniej. Podejście międzysektorowe dałoby lepszą czytelność zawodów nauczanych w danej branży i ułatwiło współpracę podmiotów gospodarczych ze szkołami.

Autor ekspertyzy
Krzysztof Świerk

Wrzesień 2023